

Nejčastější otázky k odškodnění za prodělání onemocnění covid-19 jako nemoci z povolání

28.3.2025 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Onemocnění označované jako covid-19 je vysoce infekční onemocnění způsobené koronavirem SARS-CoV-2, který je přenosný z člověka na člověka. Vznik onemocnění může mít souvislost s výkonem pracovních činností.

Ministerstvo zdravotnictví vydalo k zajištění jednotného postupu při posuzování a uznávání covid-19 jako nemoci z povolání podle Kapitoly V položky č. 1 nebo položky č. 3 přílohy k nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Seznam nemocí z povolání“), dva metodické návody (klinická část – Věstník Ministerstva zdravotnictví 8/2024 ze dne 27. června 2024, hygienická část – Věstník Ministerstva zdravotnictví 2/2025 ze dne 28. ledna 2025).

Cílem klinické části je definovat klinickou podmínku, jejíž součástí je i laboratorní vyšetření. Cílem hygienické části je definovat hygienická kritéria pro předmětné onemocnění po ukončení pandemie způsobené koronavirem SARS-CoV-2.

Které profese mohou požádat o odškodnění za covid-19 jako nemoci z povolání?

Požádat o posouzení onemocnění pro účely posouzení nemoci z povolání může obecně každý zaměstnanec. Posouzení je vždy individuální. V případě, že je nemoc z povolání uznána, řeší se odškodnění.

Kdo má nárok? A komu je/bude v žádosti vyhověno? Kterým profesím je v žádosti vyhověno?

Pro naplnění pojmu nemoci z povolání musí být splněny podmínky uvedené v Seznamu nemocí z povolání, tzn. klinická podmínka, kdy musí být splněna diagnostická kritéria včetně tíže onemocnění, tedy musí se jednat o klinicky manifestní infekční onemocnění s příslušným laboratorním nálezem. Za jednoznačný laboratorní průkaz etiologie onemocnění se považuje vyšetření diagnostickou soupravou na principu polymerázové řetězové reakce (PCR) nebo antigenní test potvrzený PCR. Antigenní test i PCR test musí být výrobcem určeny pro profesionální použití a provedeny ve zdravotnickém zařízení.

Dále musí být splněna tzv. hygienická podmínka, kdy se jedná o práci, u níž je dle Seznamu nemocí z povolání prokázáno riziko nákazy, což znamená prokázání přímé či vysoce pravděpodobné epidemiologické souvislosti přenosu nákazy v rámci výkonu práce posuzované osoby v době rozhodné (sledované období) pro vznik nemoci. Jedná se o vyšší pravděpodobnost přenosu nákazy při vlastním výkonu práce než v jiném obvyklém kontaktu s jinými osobami, a to i při epidemickém výskytu onemocnění, zejména při pracovní činnosti spojené s vyšetřováním nebo ošetřováním osob, manipulací s potencionálně kontaminovaným biologickým materiálem či obdobné pracovní činnosti s event. vznikem (infekčního) aerosolu. V případě nákazy spolupracovníkem nebyly splněny podmínky vzniku onemocnění pro účely posuzování nemoci z povolání.

Není hodnocena profese, kterou posuzovaná osoba vykonává/vykonávala, nýbrž uvedené riziko nákazy.

Musí mít žadatel těžký průběh nebo dlouhodobé následky?

Aby byla splněna klinická podmínka, musí se jednat o klinicky manifestní infekční onemocnění –

žadatel tedy nemusí mít těžký průběh ani dlouhodobé následky.

Co musí žadatel prokázat?

Cestou praktického lékaře zašle žadatel žádost o vyšetření na místně příslušné středisko oprávněné k posuzování nemocí z povolání. Formulář žádosti je stejný jako žádost o jakékoliv jiné konziliární vyšetření – tj. poukaz na vyšetření/ošetření. Event. žádost o vyšetření pro podezření na nemoc z povolání je možno doručit na adresu příslušného střediska jakýmkoliv prokazatelným způsobem – poštou, osobně, apod. K žádosti je vhodné připojit kopie zpráv ze zdravotní dokumentace související s covid-19, včetně výsledků provedených laboratorních testů na koronavirus.

Jakou minimální a maximální částku může žadatel dostat?

Výše odškodnění je závislá na více faktorech, např. povaze, rozsahu a tíži poškození zdraví, průběhu a náročnosti léčby, výši výdělku atd. Obecně může zaměstnanec s uznanou nemocí z povolání podle zákoníku práce (zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů) uplatňovat tyto nároky:

- ztrátu na výdělku,
- bolest a ztížení společenského uplatnění,
- účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
- věcnou škodu.

<https://mzd.gov.cz/nejcastejsi-otazky-k-odskodneni-za-prodelani-onemocneni-covid-19-jako-nemoci-z-povolani-2025>